

نکارگری

دبیر بخش نگارگری و تذهیب در گفت و گو با «ایران»:

نکارگری با فرهنگ ایران گره خورده است

بخش نگارگری در شانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی در ۴ بخش گرایش نقاشی ایرانی، گل و مرغ، تذهیب و تشعیر فراخوان پذیرش آثار داد که ۷۴ اثر در داوری‌ها پذیرفته شد و در ۸۴ نمایشگاه به نمایش درآمد. مهین دخت سالک مهدوی دبیر بخش نگارگری و تذهیب شانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی در گفت‌وگویی کوتاه درباره این بخش توضیحاتی داد.

• سهم آثار نگارگری در جشنواره هنرهای تجسمی چقدر بود؟

حدود ۸۵۰ اثر به بخش بازیابی اولیه جشنواره هنرهای تجسمی رسید که ۳۳۰ اثر پذیرفته شد، در بازیابی نهایی ۸۴ اثر روی دیوار رفت که به تفکیک ۲۵ اثر تذهیب، ۲۵ اثر نگارگری، ۱۵ اثر گل و مرغ و ۸ اثر تشعیر که شامل ۴ زیر مجموعه آثار نگارگری است به نمایش درآمد.

• هنرمندانی که آثارشان برای نمایش در جشنواره هنرهای تجسمی پذیرفته شد از چه طیف‌هایی بودند؟

وقتی ۸۵۰ اثر به یک جشنواره می‌آید نشان می‌دهد که هنرمندان در سنین و طیف‌های مختلف هستند، دانشجوی و کمی پیشرفته‌تر از دانشجو «هنرمندان قابل قبول» و بعضی با درجه‌اسنادی و هنرمندان صاحب‌رتبه و افراد حرفه‌ای اسم و رسم دار در بین شرکت‌کنندگان در جشنواره تجسمی بودند.

• این جشنواره به معرفی هنرمندان نگارگری برای حضور در رقابت‌های بین‌المللی چه کمکی می‌کند؟

جشنواره‌های زیادی در خارج از کشور، در حوزه خلیج فارس، امارات، ترکیه و الجزایر در رشته نگارگری گرایش تذهیب برگزار می‌شود که جایزه خوبی دارد، این امر باعث شده سطح هنر تذهیب در مقایسه با سایر هنرهای زیر مجموعه نگارگری خیلی بالاتر باشد و هنرمندان به واسطه این جشنواره‌ها به عرصه‌های جدیدی تر راه پیدا کرده و شناخته شده‌تر باشند. اما به نظر من جشنواره‌های داخلی خیلی مهم است تا جوان‌هایی که در این رشته فعالیت می‌کنند تشویق شوند این هنر را ادامه دهند. این هنر باید در فرهنگ ایران باقی بماند و به نسل‌های دیگر منتقل شود. این جشنواره‌ها در معرفی و انتقال این هنر نقش زیادی دارد، در ضمن هنرمندان با این هنر امرار معاش می‌کنند و جایزه‌ای که داده می‌شود مشوقی است برای هنرمندان میانسال تا نهم‌رو در این رشته تربیت کنند.

• به عنوان دبیر بخش نگارگری، جشنواره شانزدهم چه نقاط قوت و ضعفی داشت؟

هنرمندان این رشته استقبال خوبی از جشنواره داشتند حتی دوسالانه (بی‌نیال) نگارگری که یک جشنواره تخصصی است حضور پررنگ هنرمندان نگارگری را نداشته است. اینکه ۸۵۰ اثر به نمایشگاه باید رقم بسیار بالایی است که متأسفانه مجبور شدیم یک دهم آثار را بپذیریم و بقیه را حذف کنیم. آثاری قوی که می‌توانست روی دیوار بیاورد ولی ما محدودیت داشتیم، از حضور هنرمندان در این جشنواره بسیار راضی بودم و احساس کردم جشنواره کاملاً حرفه‌ای و تکنیکی است. از نقاط ضعف این بود که دبیرکل جشنواره هنرهای تجسمی دیر انتخاب شد. طبعاً این امر روی انتخاب دبیران جشنواره تأثیرگذار بود، شورای اصلی سیاستگذاری باید زودتر تشکیل می‌شد تا با ارائه پیشنهادهای هدف‌گاری دبیران مشخص می‌شد. به نظر من خیلی خوب است فراخوان جشنواره هنرهای تجسمی ۶۰۷ ماه زودتر منتشر شود تا شرکت‌کنندگان با اطلاع از تکنیک، اندازه و موضوع اثرشان را برای جشنواره آماده کنند، ارائه آثار بی‌تکراری در جشنواره امسال جزو ضعف‌ها است. بهتر است هنرمندان فقط برای یک جشنواره خاص کارسازند و هنرمندان تشویق شوند دستشان دائم به کار باشد و از امتیازی که قرار است از جشنواره بگیرند دلگرم شوند.

●

**شانزدهمین
جشنواره
هنرهای
تجسمی بخش
جدیدی به
نام اکران
فیلم‌های
مستند دارد که**

**در این بخش
۷ فیلم مستند
تجسمی از ۲۸
بهمن جاری تا
یک اسفند هر
روز از ساعت
۱۵ در سالن
سینماک
موزه هنرهای
معاصر تهران
به نمایش
درمی‌آید**

● گزارش

سیداحسان‌الدین

خبرنگار

جلوهای از مهم‌ترین رخداد سالانه هنرهای تجسمی ایران، این روزها در ۸ رشته نقاشی، خوشنویسی، گرافیک و پوستر، تصویرسازی، کاریکاتور، عکس، حجم، نگارگری و تذهیب در نگارخانه‌های مؤسسه فرهنگی و هنری صبا در معرض دید علاقه‌مندان قرار گرفته است. در شانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، ۵۲۰ اثر برگزیده از هنرمندان سراسر ایران به نمایش درآمده که این آثار از بین

بیش از ۸ هزار اثر ارسال شده به دبیرخانه جشنواره از ۴ هزار هنرمند، داوری و انتخاب شده و به نمایشگاه راه یافته است. آثار به‌صورت آزاد در طیف وسیعی از مضامین و تکنیک‌ها و رویکردهای هنری، از واقع‌گرا تا انتزاعی و مفهومی بوده و تجربه‌های جدید از سرآمدان هنر هنرمندان معاصر را تجسم می‌بخشد. نمایشگاه امسال شانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی دارای دو بخش طوبای زرین و بازار هنر است. در این دوره تلاش شده تا طوبای زرین به دست هنرمندانی برسد که آثار آنان برخوردار از شاخص‌های هنر نوآور، خلاق، وحدت‌بخش و امیدآفرین باشد؛ ویژگی‌هایی که امیرعبدالحسینی، دبیرکل شانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی آنها

گفت‌وگویی «ایران» با امیرعبدالحسینی، دبیرکل شانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی

۲۴ طوبای زرین در دستان سرآمدان هنرهای تجسمی

بیش از ۸ هزار اثر ارسال شده به دبیرخانه جشنواره از ۴ هزار هنرمند، داوری و انتخاب شده و به نمایشگاه راه یافته است. آثار به‌صورت آزاد در طیف وسیعی از مضامین و تکنیک‌ها و رویکردهای هنری، از واقع‌گرا تا انتزاعی و مفهومی بوده و تجربه‌های جدید از سرآمدان هنر هنرمندان معاصر را تجسم می‌بخشد. نمایشگاه امسال شانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی دارای دو بخش طوبای زرین و بازار هنر است. در این دوره تلاش شده تا طوبای زرین به دست هنرمندانی برسد که آثار آنان برخوردار از شاخص‌های هنر نوآور، خلاق، وحدت‌بخش و امیدآفرین باشد؛ ویژگی‌هایی که امیرعبدالحسینی، دبیرکل شانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی آنها

هستیم، استقلال دوباره رشته حجم است؛ رشته‌ای که سال گذشته ذیل بخش مجسمه‌سازی تعریف شده بود و امسال، دوباره هویتی مستقل در جشنواره یافته است. عبدالحسینی در این باره گفت: یکی از مشکلاتی که در جشنواره سال گذشته رخ داد، این بود که نمی‌توانستیم در ایده‌پردازی بخش حجم، بین سفال و سرامیک و مجسمه‌سازی مرزبندی‌ها را رعایت کنیم. مسائل فنی مجسمه‌سازی با سفال و سرامیک بسیار متفاوت است و نگاهی که به ایده‌پردازی بخش مجسمه‌سازی وجود دارد، در جشنواره هنرهای تجسمی برای رشته لعاب، سرامیک تفاوت دارد. به همین خاطر در بخشی مجزا در نظر گرفته شد تا تفاوت‌ها در بعد اجرایی لحاظ شود و مورد توجه قرار گیرد، همچنین در این دوره برای نخستین بار بخش آبیگنه هنری به جشنواره اضافه شد؛ آبیگنه، هنر ایرانی ملی و قدیمی است که امروزی و معاصرسازی شده و در خانه‌ها جنبه کاربردی و تزئینی دارد که بدین ترتیب این بخش در جشنواره در زیرمجموعه جدیدان قرار گرفت.

ویدئوآرت، آثار ویدیویی نیز در رشته رسانه‌های جدید جشنواره هنرهای تجسمی قرار دارد که از جمله آثار دیدنی و جدید در جشنواره هنرهای تجسمی به شمار می‌آید. عبدالحسینی این رشته را جزو رشته‌های مستقل جشنواره برشمرد که از جمله آنها می‌توان به هنر ویدئو، هنر چیدمان و هنر اجرا در این بخش اشاره کرد.

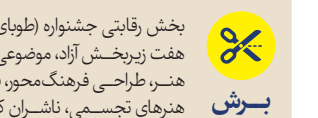
در هر رشته تخصصی یک نفر طوبای زرین می‌گیرد

آثار راه یافته به نمایشگاه آزاد و بخش قله‌ها، در سه طبقه مؤسسه فرهنگی و هنری صبا به روش‌های مختلف چیده شده و تفکیک نشدن آثار شاید از نظر مخاطبان عجیب باشد اما به نظر دبیر جشنواره این کار چیدمان را جذاب‌تر کرده و از نظر نگاه هنری به بهتر دیده شدن آثار کنار هم کمک زیادی کرده است. عبدالحسینی متذکر شد: هر اتفاقی که در نمایشگاه افتاده در آن سلیقه داوران تعیین‌کننده بود. معیار تفاوت‌شان نیز در انتخاب اولیه، مباحث خلاقانه و زیبایی‌شناسانه بوده است. به نظر کارشناسان و صاحب‌نظران از جشنواره هنرهای تجسمی در ارتباط با ارسال آثار استقبال خوبی شد و با وجود مشکل فضای نمایشگاهی هزار و ۷۰۰ اثر روی دیوارها و سکوها نصب شد. به گفته دبیر جشنواره، در این دوره جمعی از هنرمندان سرشناس داوری آثار را انجام داده‌اند؛ کسانی که در تمام رشته‌های هنری متخصص و سرآمد هستند. او

در همین رابطه گفت: «هوادری پیش‌آمد که داوران درباره تصویری مشکوک شدند و از هنرمند خواستند تا اصل کار را هم بررسی بکنند. بیشتر بی‌اورد. از داوران خواستیم به دلیل محدودیت در فضای نمایشگاهی در انتخاب آثار سخت‌گیری کنند تا تعداد آثار منجر به خسته شدن مخاطب نشود. در حال حاضر داوری‌ها تمام شده و در هر رشته تخصصی یک نفر طوبای زرین می‌گیرد که در مجموع ۲۴ طوبای زرین به برگزیدگان اهدا خواهد شد.

افزافه شدن بخش ناشران تجسمی

دبیر شانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی از اضافه شدن بخش ناشران تجسمی به جشنواره خبر داد و گفت: کتاب بخش مهمی از هنرهای تجسمی به شمار می‌آید که کمتر دیده می‌شود، با وجود آنکه ناشران این حوزه زحمات زیادی برای فروش کتاب‌های‌شان متحمل می‌شوند، جشنواره تجسمی بستر خوبی برای معرفی و فروش کتاب ناشران تجسمی است که به ناشر برگزیده، طوبای زرین داده می‌شود. از جمله تغییراتی که در جشنواره امسال شاهدان

بخش رقابتی جشنواره (طوبای زرین) دیرگزیننده هفت زیربخش آزاد، موضوعی (قله‌ها)، تجسم هنر، طراحی فرهنگ‌محور، فیلم‌های مستند هنرهای تجسمی، ناشران کتاب‌های تجسمی و علمی (دانش هنرهای تجسمی) است و بخش غیررقابتی شانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر هم شامل زیربخش‌های بازار هنرهای تجسمی، مفاهیم هنرهای تجسمی، آینه در آینه، کتاب‌های سوره حمد، دیوارنگاری شهری و پوسترهای فجر (محیطی) است.

باید در کنارش یک بخش دانشجویی و آماتوری هم باشد و آنها در یک ظرف تفاوت نشوند. قطعاً سطح بخش دانشجویی در قیاس با بخش حرفه‌ای مقایسه و داوری نمی‌شود تا دانشجویها و تازه‌کارها متوجه شوند که سمت و سوی کارهایشان چقدر درست است. بخش حرفه‌ای هم مقام و جایگاه مرتبط و در شأن خودش را دارد. موضوع بعد اینکه هنر گرافیک را هنرمندی با مردم بینیم چون معرفت گرافیک ارتباط و بیان تصویری در ارتباط با هر جامعه‌ای که در آن قرار دارد است. لحن آثارگرافیکی که امسال به جشنواره رسید موفق بود مخصوصاً آثار برگزیده‌ای که به بخش پایانی راه یافتند و وارد نمایشگاه شدند. آثار رسالت رسانه‌ای مشخص داشتند و فقط جنبه تزئینی و دکوراتیو نداشتند به این جهت من این دوره را صاحب این امتیاز می‌دانم حالا دیگران آن را امتیاز محسوب می‌کنند یا نه امری جداست.

از جمله مهم‌ترین پیام‌های این رویداد هنری می‌دانم.

شروعی دیر هنگام، اما موفق

دبیر شانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی در گفت‌وگو با «ایران» آغاز سیاستگذاری این جشنواره را از شهریور ماه خواند: آغازی که به گفته وی شاید کمی دیر هنگام بوده اما خللی در روند برگزاری جشنواره ایجاد نکرده است. به نظر او بهترین حالت برای سیاستگذاری اصولی جشنواره هنرهای تجسمی این است که دبیر جشنواره از سال قبل برای سال آینده مشخص شود. وی ادامه داد: نمایشگاه‌های این رویداد هنری در بخش آزاد و قله‌های فجر شانزدهم با ۷۷۱ اثر از ۵۱۷ هنرمند، در بخش فرهنگ‌محور ۲۶ اثر از ۱۸ هنرمند، در بخش بازار هنر ۱۱۳ اثر از ۹۳ هنرمند و در بخش دیوارنگاری شهری، ۴۰ اثر از ۳۱ هنرمند در موعد مقرر آغاز شد.

عبدالحسینی در تشریح جزئیات بخش‌های مختلف جشنواره نیز گفت: بخش رقابتی جشنواره (طوبای زرین) دیرگزیننده هفت زیربخش آزاد، موضوعی (قله‌ها)، تجسم هنر، طراحی فرهنگ‌محور، فیلم‌های مستند هنرهای تجسمی، ناشران کتاب‌های تجسمی و علمی (دانش هنرهای تجسمی) است و بخش غیررقابتی شانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر هم شامل ۶ زیربخش است که بازار هنرهای تجسمی، مفاخر هنرهای تجسمی، آینه در آینه، کتاب‌های سوره حمد، دیوارنگاری شهری و پوسترهای فجر (محیطی) است را شامل می‌شود.

اما جشنواره شانزدهم تجسمی با تغییرات و بخش‌های جدیدی نیز همراه بوده که دبیر جشنواره شانزدهم تجسمی درباره این تغییرات نیز گفت: با وجود فقدان زمان کافی، شورای سیاستگذاری جشنواره تشکیل شد و فراخوان‌های ادوار گذشته بررسی و موارد پیشنهادی به این دوره اضافه شد؛ از جمله اضافه شدن بخش طراحی که فرهنگ محور است، یعنی هرآن چیزی که براساس هنرهای تجسمی قرار است به محصول و مصنوعات هنری تبدیل شده، جنبه مردمی پیدا کرده و به آثارها راه پیدا کند. نظیر پازل و کتیبه‌های ایرانی که در نمایشگاه نمونه‌هایی از آن به نمایش درآمد.

بخش فیلم مستند در شانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی

شانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی بخش جدیدی به نام اکران فیلم‌های مستند دارد که در این بخش ۷ فیلم مستند تجسمی از ۲۸ بهمن جاری تا یک اسفند هر روز از ساعت ۱۵ در سالن سینماک موزه هنرهای معاصر تهران به

●

**بیش از هزار
۲۰۰ اثر به
دبیرخانه
جشنواره رسید
و در پالایش
اول ۸۰۰ اثر از
گردونه خارج
شد**

ظروف و باکس‌های قضاوت در هر جشنواره باید متناسب با بضاعت آدم‌ها باشد مثلاً اگر ظرف کاری یک جوان ۲۰ ساله را با یک هنرمند تجربه دار قضاوت کنیم غلط است، همه کسانی که حرفی برای گفتن دارند باید به جشنواره بیایند اما کارهایشان باید براساس توانایی و خلاقیت و استعدادشان سنجیده و قضاوت شود. متأسفانه قضاوت نامناسب باعث تشکیک در جشنواره شده و افرادی که کارهای خوب داشتند با ابزار و روش‌هایی از گردونه دیده شدن خارج شدند. بیش از هزار و ۲۰۰ اثر به دبیرخانه جشنواره رسید و در پالایش اول ۸۰۰ اثر از گردونه خارج شد.

آثار براساس ذائقه، سلیقه و تجربه بصری داوران انتخاب شدند و من به عنوان دبیر با آثاری که به نمایشگاه پایانی راه یافته بود مخالف بودم. ولی من دبیر هستم و سیاست‌ها را تعیین می‌کنم و داور نیومد. الان آثاری که در نمایشگاه است از مجموعه آثار حرفه‌ای انتخاب شده است.

●

**سطوح
هنرمندان
گرافیک برای
شرکت در
دوسالانه
معتبر و مهم
کشوری نیاز
به بازنگری
دارد**

به عنوان دبیر جشنواره توانستند اعتماد همه جمع‌های تجسمی را که در کشور فعالیت می‌کنند جلب کنند به طوری که هنرمندان با سبک‌ها و روش‌هایی که خودشان پاور و دوست داشتند به این جشنواره آمدند، مخصوصاً در بخش گرافیک که اجماع هنرمندان در این بخش برجسته بود. هرچند روش‌ها و شیوه‌ها متفاوت و گاه متضاد است اما کسانی که آمدند سهم جایگاه خودشان را درک کردند تا در مقام داوری اجتماعی بین مردم جایگاهشان حفظ شود و هر کلاهی که گفته شود در معرض دیدگاه مخاطبان اصلی هنر باشد و درستی و نادرستی را آنها تشخیص دهند. به دوره‌های قبیل جشنواره هنرهای تجسمی خیلی اشراف ندارم اما معتقدم سطوح هنرمندان گرافیک برای شرکت در یک بی‌نیال معتبر و مهم کشوری نیاز به بازنگری دارد و سطح هنرمندان باید متمایز شود، اگر بخش حرفه‌ای داریم

● یادداشت

محمدروح‌الامین

دبیر بخش طراحی گرافیک جشنواره تجسمی فجر

در ادوار مختلف با حضور استادان و هنرمندان سعی کرده به عنوان معتبرترین دوسالانه (بی‌نیال) تجسمی خودش را معرفی کند اما نگرش‌ها و سوگیری‌های هنری و سیاسی در هر دوره یک مزه و لحنی به جشنواره داده است، در جشنواره شانزدهم تجسمی فجر آقای عبدالحسینی

لحن خوب آثار گرافیکی در جشنواره شانزدهم هنرهای تجسمی

